

◀ محمدرضا الهی منش - سرپرست دادسرای جرایم پزشکی و بهداشتی...

مشکل اصلی ما بحث اختلاف با تعزیرات حکومتی است

دارای فوق لیسانس حقوق جزا، دارای ۲۰ سال سابقه قضایی؛ دادیار دادسرای عمومی دزفول، رییس دادگاه مستقل و رییس دادگستری دزفول، معاون دادگستری استان خوزستان، قاضی تجدیدنظر استان خوزستان و در حال حاضر معاون دادستان و سرپرست دادسرای جرایم پزشکی.

■ آیا از قضات خود از لحاظ بار علمی، تخصص و شأن قضایی رضایت دارید؟ ارجاع پرونده‌ها چگونه است؟

بله، قضات ما غالباً منتخب هستند و بعضاً یا در زمینه رسیدگی به جرایم خاص، سابقه قضایی داشته و یا مدرکی در ارتباط با این جرایم دارند. به برخی شعب جرایم پزشکی، برخی جرایم استاندارد و علانم تجاری، برخی درخصوص جرایم دارویی و بهداشتی و به برخی جرایم محیط زیست و دامپزشکی ارجاع می‌شود و به عقیده من رسیدگی برای شعب، تخصصی است.

■ در مورد باندهای قاچاق دارو و عرضه غیر قانونی دارو چه فعالیتی داشته‌اید؟

در مقوله دارو، دو سه مرحله عملیات برای جمع‌آوری باندهای خیابان ناصرخسرو و سایر مناطق انجام شده، جلساتی نیز با معاونت غذا و داروی وزارت بهداشت با حصول نتایجی درخصوص قاچاق دارو و ارائه راهکار تشکیل شده. ولی به نظر می‌رسد خود مردم نباید به شبکه غیر قانونی دارو مراجعه نمایند. در حالی که معمولاً داروها، تاریخ گذشته و

فاسد یا تقلبی هستند.

■ آیا این روشهای جمع‌آوری افراد باندها، جوابگوی مشکلات است؟

در کل شاید جوابگو نباشد، ولی به طور مقطعی، همین از دست ما برمی‌آید و باید مقابله اساسی نمود.

راهکار این است که دولت، داروهای مورد نیاز مردم را به وفور در اختیار مردم قرار دهد و نظارت کاملی بر داروخانه‌ها داشته باشد. در مورد داروهای کمیاب و نایاب همین‌طور بر ورود دارو از مرزها نظارت کرده و از خروج غیرقانونی داروینز جلوگیری نماید.

■ در مورد گویشتهای آلوده در برخورد با ورود و توزیع آن چه اقداماتی می‌توانید انجام دهید؟

صلاحیت دادسرای ما در حوزه تهران است و نیاز است ریاست محترم قوه قضاییه، با ابلاغ ویژه‌ای مجوز دهند تا ما بتوانیم رسیدگی و نظارت نماییم. فعلاً ما به ورودیه‌های خارج از تهران نظارتی نداریم.

■ توان عملکرد این دادسرا از لحاظ صلاحیت موضوعی و صلاحیت محلی در چه حدی است؟ حوزه صلاحیت ما درحال حاضر، تمام شهرتهران را شامل می‌شود. البته در جرایمی مثل علانم تجاری و اختراعات در سطح کل کشور رسیدگی می‌نماییم.

اخیراً هم برای اینکه رسیدگی به جرایم و تخلفات واقع در کارخانجات تولید دارو و تولید طیور و دام و کارخانجات مواد غذایی، توأمأ صورت گیرد، تقاضاهایی از سازمانها و وزارتخانه‌های ذی ربط (وزارت بهداشت، استاندارد، محیط زیست، دامپزشکی) دریافت کرده‌ایم که خواسته‌اند حداقل در سطح استان تهران به این شکل جرایم رسیدگی نماییم که این مورد هم نیازمند صدور مجوز از سوی ریاست محترم قوه قضاییه می‌باشد.

■ آیا ضابطین و یا نهادهای دیگر مرتبط (همچون وزارت بهداشت، نظام پزشکی، استاندارد، ثبت علائم و...) مشکل خاصی دارید؟

اخیراً طی چندنامه که به فرمانده نیروی انتظامی نوشته‌ایم، ضمن توضیح اینکه موارد رسیدگی ما جرایم خاص در سطح کل تهران است، تقاضا کرده‌ایم یگان نیروی انتظامی در اینجا مستقر شود اما با سازمان و دیگر نهادها مشکل خاصی نداشته‌ایم.

■ آیا تا به حال با مقوله سرقت پرونده و یا گم شدن اوراق آن مواجه شده‌اید؟

در این دادسرا موردی نداشته‌ایم. ولی در دادگستریهای سابق، مواردی داشته‌ایم که رسیدگی شده و با متخلفین برخورد قانونی صورت گرفته است.

■ درباره اطلاع رسانی مردمی مشکلی احساس نمی‌کنید؟

این دادسرا درافتتاحیه با انعکاس رسانه‌ای شناخته شده و خصوصاً با پرونده بیمارستان ایران مهر، مشهور شد. اما مشکل اصلی ما چیز دیگری است و آن بحث اختلاف در صلاحیت با تعزیرات حکومتی است.

مجلس قانونگذار، رسیدگی به جرایم بهداشتی، دارویی را به قوه قضاییه سپرده است. حال آنکه مجمع تشخیص مصلحت از سوی دیگر، رسیدگی به این جرایم را بر عهده تعزیرات گذاشته و اداره تعزیرات حکومتی مدعی است که صالح به رسیدگی می‌باشد و ما نیز همین ادعا را در مورد خود داریم و آنچه حاصل می‌شود، سرگردانی مردم، بلا تکلیفی وزارت بهداشت و دانشگاه علوم پزشکی، مراجع قضایی و خود تعزیرات است.

قانونگذار صراحتاً باید متولی این امور را مشخص کند. در مواردی هم ما می‌بینیم که صالح نیستیم و تعزیرات باید رسیدگی کند. مورد به دیوان عالی کشور می‌رود تا مشخص شدن وضعیت، زمانی طولانی هدر می‌رود.

■ تصور کنید در سال ۷۳ و در آستانه تعطیلی دادسراها، شما در پشت تریبونی قرار دارید چه خواهید گفت؟ به عبارت دیگر موضع شما در آن زمان چه بوده است؟

ما در گذشته مخالف تعطیلی دادسرا بودیم. اما فریاد ما به جایی نرسید و متأسفانه در مقطع ۸-۹ ساله با تعطیلی دادسرا، جایگاه مدعی العموم حذف شد، جرایم رشد پیدا کرد، قدرت دستگاه قضایی کم شد و دادسرا هنوز پس از احیاء نتوانسته است به سابقه و قدرت قبلی خود بازگردد.

■ و مقدار اختلافات شما با بازپرس و ارجاع به دادگاه...؟

محمد رضا الهی منش

تا به حال نداشته ایم. چون قضات ما با تجربه و دارای تحصیلات عالی و بعضاً با تخصص‌های مربوط می‌باشند. ما حل تفاهم‌آمیز مسائل را اصل کار خود قرار داده‌ایم تا مشکلی بر دیگر مشکلات دستگاه قضایی اضافه نکنیم.

■ کادر اداری و فنی چطور است؟

اینجا به دلیل نوپایی، در مورد داشتن کادر اداری با تجربه درمضیقه‌ایم که انشا... از طریق دادستان محترم حل خواهد شد. نیروی انتظامی در موارد تأسیسات، مخابرات، مالی اداری، مدیران دفاتر، اموال دارو... نیز نداریم.

■ حضور وکلا در چه حد است؟

حضور خوبی بوده، چون جرایم خاص است، مردم معمولاً از وکیل کمک می‌گیرند.

■ کشورهای دیگر که الگوهای حقوقی هستند، سیکل رسیدن به مقام قضاوت را مستلزم گذراندن دوره‌های طولانی و مختلف (نظیر اشتغال چندساله به وکالت) قرار داده‌اند. در کشور خودمان چه ارزیابی دارید؟

در هر کشوری بسته به نظام قانونی نحوه استخدام قضایی متفاوت است. در کشور ما به نظر می‌رسد قانونگذار برای جذب قضایی می‌بایست فیلترها و راهکارهایی بگذارد. از طرفی کیفیت دوره‌های کارآموزی قضات بیشتر شده و دیگر اینکه، قاضی راه بیست ساله را یک شبه طی نکند و مراحل انتصاب قضات، به صورت دقیق و اتوماتیک انجام شود.

مورد سوم این است که قوه قضاییه ضمن داشتن برنامه ریزی قوی، استقلال مالی اش را با توجه نص صریح قانون اساسی مبنی بر استقلال کامل قوا، به دست آورد که در صورت حل مشکل استقلال مالی و توجه به وضعیت معیشتی قضات، نتیجه این خواهد بود که قاضی در اوقات فراغت به مطالعه و تحقیق گرایش پیدا می‌کند و قوه قضاییه وضعیت بهتری می‌یابد. قانون نیز اشاره دارد که قوه قضاییه می‌تواند نسبت به اعزام افراد به خارج از کشور جهت تحصیلات تکمیلی در رشته‌های مورد نیاز، اقدام نماید (مصوب ۱۳۵۶).

■ چه خلأ قانونی در مورد کاراین دادسرا به نظرتان می‌رسد؟

مشکل فعلی، بحث استاندارد است که قانونگذار تصویب کرده ولی از لحاظ اجرایی مخصوصاً در مورد رعایت استاندارد در کارخانجات تولید خودرو دچار ضعف است و چون باجان و سلامتی مردم در ارتباط بوده و در تمام دنیا جان مردم از همه چیز مهمتر است، باید در مورد کارخانجات تولید دارو اولاً استانداردهای اجباری را بالا برده و دوم اینکه

نظارت بر این استانداردها را از طریق سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی بیشتر کنیم، سوم اینکه با متخلفین با هر رده و مقامی که دارند به شدت برخورد شود.

اگر قانونگذار به حفظ جان مردم اهمیت می‌دهد باید استاندارد را بالا برده که در نتیجه خواهیم دید که آمار تلفات پایین می‌آید.

سازمان استاندارد می‌بایست به تجهیزات آزمایشگاهی و تخصصی، مجهز شود که متأسفانه موارد فوق رعایت نمی‌گردد و مردم هم از این استانداردها و حقوق خود اطلاعی ندارند.

از مردم می‌خواهیم که در این خصوص (موارد ایمنی و استاندارد دارو) شکایات خود را مطرح کنند.

■ در مورد بیماری‌های خاص از جمله HIV (ایدز) گزارش خاصی نبوده؟

متأسفانه تا به حال گزارش نشده. اما لازم است با معاونت محترم سلامت وزارت بهداشت طی جلساتی راهکارهایی پیش‌بینی شود.

■ آیا در این خصوص بر زندانها نظارت دارید؟ زندانها و این نوع مکانها، از طریق خود وزارت بهداشت نظارت می‌شوند که در صورت لزوم به ما گزارش خواهند داد. رایزنی‌هایی صورت گرفته تا وزارت بهداشت در این مورد، حساسیت بیشتری داشته باشد.

◀ خلیل قاندى - بازپرس شعبه یک

برای تشخیص جرائم پزشکی کارشناس رسمی در نظر گرفته شود

فوق لیسانس حقوق خصوصی - دانشجوی دکتری حقوق تطبیقی، دارای ۱۵ سال سابقه

اداری و قضایی (۶ سال قضایی) قاضی تحقیق دادگستری تجف آباد اصفهان - قاضی تحقیق دادگستری کرج - دادرس مجتمع قضایی امام خمینی، وپس از احیای دادسرا بازپرس ویژه جرایم پزشکی، بهداشتی، غذایی و آرایشی در شعبه ۱۰ دادسرای ناحیه ۱۲ (مرکز) - ازانتهای سال ۸۲ بازپرس شعبه ۱ دادسرای ویژه جرایم پزشکی، بهداشتی، (ناحیه ۱۹) - اخیراً پرونده جنجال برانگیز بیمارستان ایران مهر را او مورد رسیدگی قرار داده است.

■ چه شد که رشته حقوق و کار قضایی را انتخاب کردید؟

با توجه به اینکه به کار قضایی و حل و فصل اختلافات و رفع مشکلات مردم از طریق احیای قضاوت اسلامی علاقمند بودم، لذا رشته حقوق قضایی را انتخاب کردم و پس از شروع به کار، با سیستم ورود اجرائی در دستگاه قضایی، آشنا شدم.

■ بیشتر چه نوع جرایم و پرونده‌هایی به شعبه شما ارجاع می‌شود؟

در دادسرای ناحیه ۱۹، هنوز تقسیم کار به معنی اخص صورت نگرفته، ولی با توجه به اینکه من قبلاً به عنوان بازپرس دادسرای ناحیه ۱۲ و نیز در دادگاه به عنوان دادرس، به جرایمی که امروز در صلاحیت این دادسراست رسیدگی می‌کردم، اکنون نیز تمامی این گونه پرونده‌ها ارجاع می‌شود. متتهای مراتب با توجه به اینکه سابقه اینجانب در رسیدگی به این جرایم پیش از سایر همکاران است، بیشتر تلاش شده پرونده‌هایی که به این شعبه ارجاع می‌شود پیرامون جرایم علائم تجاری و سوء استفاده از آن، اختلافات ناشی از علائم تجاری، اختراعات و... باشد.

■ در مورد برخورد با باندهای قاچاق دارو که عموماً در خیابان ناصرخسرو مستقرند و با